

HESTEVELFERD

hestens liv – hestens valg?

Innspill til Dyrevelferdsmeldingen 2023

Interessegruppa Hestevelferd jobber uavhengig for å bedre alle hesters livskvalitet gjennom holdningsendringer, kunnskapsheving og endrede regler og forskrifter. Gjennom nettstedet hestevelferd.no driver vi systematisk opplysningsarbeid og forskningsformidling knyttet til hestens naturlige atferd, behov og velferd.

I september 2022 skrev vi et grundig innspill til regjeringens arbeid med dyrevelferdsmeldingen, der vi dekket følgende punkter:

- 1 Forskningsbasert kunnskap må ligge til grunn for alle beslutninger**
- 2 Oppstalling og utetid**
- 3 Sosial kontakt med andre hester**
- 4 Størrelse og kvalitet på luftegårder**
- 5 Drikkevann**
- 6 Utstyr og treningsmetoder som er vist å forårsake smerter**
- 7 Treningsmetoder som er vist å bidra til god velferd**
- 8 Føll og unghester**
- 9 Sko**

I all hovedsak viser vi til dette første innspillet, også i denne runden:

[Første innspill hestevelferd.no](https://www.hestevelferd.no)

Vi ønsker likevel å presisere ett par av punktene, samt komme med noen tillegg.

Presiseringer og tillegg til punkter fra første innspill

2. Oppstalling og utetid

Tillegg 1: Presisering av begrepet «fri bevegelse»

I hestens utetid må den ha reell mulighet til fri bevegelse i alle gangarter, det vil si uten rytter eller vogn. Trenings situasjoner som for eksempel longering eller bruk av skrittemaskin kan ikke regnes som fri bevegelse.

4. Størrelse og kvalitet på luftegårder

Tillegg 1: Krav om tilgang til leskur i luftegårder

Regjeringen ønsker innspill som blant annet tar hensyn til norsk klima og geografi. Nettopp fordi Norge er et langstrakt land med svært store klimatiske forskjeller i ulike deler av landet, mener vi at det er viktig at hester i Norge skal ha krav på beskyttelse mot både sterk sol og nedbør. Derfor ønsker vi at det innføres et krav om at luftegårder skal inneholde tilstrekkelig store leskur eller haller, slik at alle hestene har mulighet til å velge selv dersom de ønsker å stå i skygge eller i le for nedbør og / eller vind. Dette kravet må gjelde også ved bruk av dekken.

Tilførsler til tiltaksforslag for punkt 4:

- Krav til at luftegårder skal inneholde leskur slik at hestene kan søke ly for sol, insekter eller nedbør, slik de selv ønsker.

6. Utstyr og treningsmetoder som er vist å forårsake smerter

Tillegg 1: Vurdering av metoder og utstyr i trening av hest

Ved vurdering av utstyr og treningsmetoder i henhold til Lov om dyrevelferd § 26, må den økende kunnskapen og erfaringen innen moderne treningsmetoder med hest vektlegges. Utstyr og metoder som baserer seg på å tilføre ubehag, smerte og frykt er fremdeles dominerende tross tilgjengelig kunnskap om skadevirkninger og alternative løsninger. Dette må anses som brudd på punkt b. og c. i lovteksten, samt at det øker risikoen for brudd på punkt a. betraktelig.

Tillegg 2: Metoder og utstyr i undervisning og utdanning

Manglende kunnskapsformidling om moderne belønningsbaserte metoder er en viktig utfordring å løse for å stanse bruk av skadelig utstyr og metoder. I dag undervises det i all hovedsak om bruk av fysiske restriksjoner og stimuli hesten er motivert for å unngå for å oppnå eller stanse adferd. Dette gjelder ved rideskoler, privatundervisning og ved utdanning av trenere og instruktører. Dette påvirker valg av utstyr og hvordan dette benyttes. Spesielt er undervisning av barn og unge i bruk av tvang og kraftige aversiver urovekkende.

Tillegg 3: Metoder og utstyr i konkurransevirkosomhet

En annen viktig utfordring er hvilket utstyr som tillates og kreves i organisert konkurransevirkosomhet innen forbundene. Konkurransereglementene innen flere grener og forbund vanskeliggjør en utvikling mot treningsmetoder som bidrar til bedre velferd. Dette både ved påbud om utstyr som medfører ubehag og økt fare for skade og ved å premiere adferd oppnådd ved bruk av skadelige metoder og utstyr. Forekomsten av

skadelige metoder og utstyr innen toppidretten anses spesielt utfordrende. Dette påvirker ikke bare hestene som er involvert på dette nivået, da de som rollemodeller har innvirkning også for breddeidrett og utenfor organisert aktivitet. Det anses nødvendig med konkrete tiltak for å hindre bruk av skadelige og smertefulle metoder og utstyr i konkurransesammenheng.

Tillegg 4: Skadelig utstyr

Utstyr som er konstruert for å tilføre ubehag, smerte eller frykt er fortsatt vanlig å benytte ved trening av hest. Eksempler på dette er pisk, sporer og en rekke ulike alternativer for å påvirke hesten via trykk i munn og/eller hode.

Sporer fungerer ved å påføre hesten ubehag eller smerte, og bruk kan føre til sår og skader (Uldahl et al, 2018) i tillegg er det vist at dressurhester viser konfliktatferd når rytter bruker sporene (Dyson et al, 2021). Hestens hud har den samme grunnleggende anatomien som menneskehud, og er sammenlignbar når det gjelder sensitivitet for smertefulle stimuli (Tong et al, 2020). Sporer egner seg ikke for taktile signal som ikke baserer seg på unngåelse av ubehag.

Tilførsler til tiltaksforslag for punkt 6:

- Utstyr som er konstruert for å tilføre ubehag, smerte eller frykt, eller som har vist seg å ha en skadelig effekt på hestene, bør forbys som virkemidler i trening av hest.
- Bruk av sporer bør forbys.
- Økt fokus på moderne, belønningsbaserte metoder ved undervisning av ryttere og hesteeiere, samt i utdanning av trenere og instruktører for å redusere forekomsten av skadelige metoder og utstyr.
- Konkurranser og organisert aktivitet med hest må tilrettelegges for metoder og utstyr som sikrer god velferd for hestene. Dette innebærer både forbud mot skadelige metoder og utstyr, og å åpne for bruk av utstyr og metoder som øker hestens velvære og minsker risikoen for smerter og skader for individet:
 - Det bør ikke tillates krav om bitt, pisk eller sporer i organisert konkurransevirkosomhet med hest.
- Krav om filming av utstyrskontroller, helsesjekker og oppvarmingsbaner ved stevneplasser i Norge som tiltak for preventiv effekt og for å avdekke skader og episoder med bruk av skadelig/ikke tillatt utstyr og metoder. Dette er blant annet viktig i forhold til bruk av rollkür/hyperfleksjon (punkt 6.1 med tiltaksforslag i innspill fra første runde). Kameraene må plasseres slik at hele området er tilstrekkelig dekket.

Nye punkter i denne innspillsrunden

10. Krav til kompetanse om hestevelferd

For å sikre ivaretagelse av hestens velferd i alle ledd, ønsker vi en innføring av kompetansekrav for hesteeiere og alle som jobber med hest profesjonelt.

Tiltaksforslag:

- Utarbeidelse av kompetansehevende kurs og undervisningsopplegg som dekker kunnskapsområder som er viktige for hestevelferd inkludert hestens atferd, kroppsspråk og hestevelferd som fag.

11. Avl

Vi ønsker en generell kunnskapsheving om hvordan avlsmål knyttet til prestasjon, utseende og bevegelsesmønster påvirker hestens velferd, og for å sikre at norsk hesteavl er i tråd med Dyrevelferdsloven § 25.

Vi ønsker også mer oppmerksomhet og kunnskapsheving spesifikt rundt arvelige lidelser hos ridehester og i hvilken grad slike lidelser bør kartlegges og eventuelt brukes som eksklusjonskriterier for avl. Et eksempel er Equine Complex Vertebral Malformation (ECVM) som innebærer en medfødt misdannelse av sjette og syvende nakkevirvler (May-Davies, 2014).

Tiltaksforslag:

- Støtte prosjekter som kan bidra til kunnskapsheving på dette området.

Vi takker for mulighet til å gi dette innspillet.

Med vennlig hilsen

Hestevelferd v/Crispin Parelus Johannessen, Tone Lindholm og Trude Øverlie

Kilder

Uldahl, M., & Clayton, H. M. (2018). Lesions associated with the use of bits, nosebands, spurs and whips in Danish competition horses. *Equine Veterinary Journal*. doi:10.1111/evj.12827

Dyson, S.; Pollard, D. Application of the Ridden Horse Pain Ethogram to Elite Dressage Horses Competing in World Cup Grand Prix Competitions. *Animals* **2021**, *11*, 1187

Tong L, Stewart M, Johnson I, Appleyard R, Wilson B, James O, Johnson C, McGreevy P. A Comparative Neuro-Histological Assessment of Gluteal Skin Thickness and Cutaneous Nociceptor Distribution in Horses and Humans. *Animals (Basel)*. 2020 Nov

Sharon May-Davis, The Occurrence of a Congenital Malformation in the Sixth and Seventh Cervical Vertebrae Predominantly Observed in Thoroughbred Horses, *Journal of Equine Veterinary Science*, Volume 34, Issues 11–12, 2014, Pages 1313-1317